

El llenguatge No trepitgeu la gespa ^{30/IX/1979}

Nosaltres tampoc no en som gens partidaris, de deixar trepitjar la gespa dels jardins públics. La raó és obvia i elemental: si es permet que la gespa sigui trepitjada habitualment, no triga a morir-se, a desaparèixer del tot, a ésser literalment anorreada, i deixa pas a uns espais teòricament verds, però en realitat grisos i terrosos, que constitueixen un autèntic insult a la fèsonia urbana, una mostra de degradació grotesca, que ofèn la consciència ciutadana. I no s'hi val a adduir l'exemple d'altres països amb una climatologia molt diferent de la nostra: la gespa admet, amb tres-cents dies de pluja l'any, ésser petjada impunement seixanta-cinc jornades de sol, però si és a la inversa, si rep només durant seixanta-cinc dies el benefici revifador de la pluja i els tres-cents dies restants de l'any ha de suportar la petjada dels qui la reivindiquen com a esport popular i jaç comunitari, el plet es dirimeix aviat: ja no cal discutir si s'ha de deixar trepitjar la gespa o no perquè deixa d'haver-hi gespa. A aquest propòsit, observem que a reclamar espais verds per a la ciutat s'hi apunta tothom: ningú no refusa de formar part del cor que s'escarrassa a conjuguar disciplinadament el verb recuperar. En canvi, els verbs mantenir, conservar, preservar, gaudeixen ara de mala premsa, i hom els defuig d'una manera gairebé malaltissa, no fos cas que el seu ús originés encasellaments enutjosos i molestos.

Per això hem celebrat l'aparició, encara que sigui per causes circumstancials —l'exposició de les superbes escultes d'Aristides Maillol—, d'una rètola als jardins del passeig de Sant Joan, de Barcelona, que diuen explícitament No trepitgeu la gespa. Els qui els hegeixin hi aprendran no solament que cal no trepitjar la gespa, sinó també que d'aquest element herbacl, en català, se'n diu gespa i no «cèsped», tal com en diuen molts, imitant servilment el castellà. Es de doldre, però, que aquest rètol no digui, en realitat, No trepitgeu... sinó «No trepitjeu»... Total, una simple falta d'ortografia, ens diuran alguns. No: no és una simple falta d'ortografia. És el desconeixement d'una regla elemental de la morfologia del català. La norma que diu d'escriure g davant les vocals e, i, té poquíssimes i comptades excepcions. I en un verb com trepitjar (o com rajar, pujar, etc) cal no vacillar a canviar la j del radical en g en totes aquelles formes en què la vocal següent és una e o bé una i: trepitgeu, trepitgi, ragen, pugin. Els qui amb la lectura d'aquest rètol aprendran que de la gespa se'n diu realment gespa, podran també hi aprendran maiament com s'escriu trepitgeu i les altres formes de terminació anàloga.

Albert Jané